

1902

40

V. N. KROCHMALILLE

3/I. Olemme saaneet Kijevistä kirjeen, jossa arvostellaan komitean menettelyä. Kirjeessä osoitetaan: (1) komitea ei ole kyllin selvillä asioista (joulukuun 2 päivän vastaisena yönä pantiin toimeen pidätyksiä, mutta komitea ei kykene selvittämään, kenen keskuudessa ja minä johdosta) ja vitkastelee. (2) Olisi pitänyt julkaista työläisille osoitettu lentolehtinen, kertoa siinä ylioppilaiden liikehtimisistä ja selittää, miten työläisten on meneteltävä. Komitea oli samaa mieltä lentolehtisen tarpeellisuudesta, mutta ei julkaissut sitä ajoissa. Aiomme sijoittaa kyseisen kirjeen 10 päivän kuluttua ilmestyvään 14. numeroon. Sen vuoksi vastatkaa tämän kirjeen saatuanne *viipymättä*, onko Teillä jotain vastaansanottavaa jommankumman tosiasian johdosta, tai lähettäkää oma selityksenne niihin liittyvistä asianhaaroista. Kirje on yleensä kiintoisa, mutta emme haluaisi julkaista meille ystävällisen komitean menettelyä koskevaa arvostelua kuulematta komitean mielipidettä. *Pyydämme hartaasti* kiirehtimään.*

Kirjoitettu tammikuun 3 p:nä 1902
Lähetetty Münchenistä Kijeviin

Julkaistu ensi kerran 1928
VIII Lenin-kokoelmassa

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

41

P. B. AXELRODILLE

3/III 02.

Hyvä P. B.!

Berg kirjoittaa Teille asiapitoista laatua olevan kirjelmän, jonka olemme käsitelleet täällä yhteisesti. Tehtäväkseni jää

* Lisäys N. K. Krupskajan kirjeeseen. *Tolm.*

vain lisätä, että teen luonnokseeni* seuraavat korjaukset (G. V:n suuntaan): — ks. seuraavaa liuskaa**. Korjauksista huomaatte, että »periaatteellisista» erimielisyyksistä voi tuskin olla puhetta.

Puristan lujasti kättänne. Teidän *Lenin*

Lähetetty Münchenistä Zürichiin

Julkaistu ensi kerran 1964
V. I. Leninin Teosten 5. painoksen
46. osassa

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

42

G. D. LEITEISENILLE

Vielä zur Frage (kysymykseen) Kritishevskistä. V. G. sanoo Pariisin siirtokunnassa *väitetyn kivenkovaan*, että mainittu Boris Kritishevski oli saanut *kiitoskirjeen* Millerandilta (»Vorwärtsiin» lähettämistään kirjoituksista) ja että hän oli aikoinaan jopa *kerskaillut* sillä. Niinpä siis, kun »Vorwärtsin» ja »Zarjan» välillä on nyt puhjennut väittely⁴⁹ ja kysymys on asetettu suoraan, on tehtävä *viipymättä kaikki* mahdollinen tämän jutun tutkimiseksi tunnontarkasti (ja »puolueellisesti»). Olkaa hyvä ja käykää siihen heti käsiksi. Kootkaa kaikkien todistajien lausunnot, sekä jotain nähneiden että *myös niiden*, jotka ovat *kuulleet* asiasta jotain, ja kootuanne kirjoittakaa meille kirje ja luetelkaa siinä kaikki nuo todistajat ja heidän lausuntonsa. Äärimmäisessä tapauksessa voi kääntyä Petit'in puoleen, kuitenkin olisi parasta »olla säikyttämättä riistaa» ja saada heidät pussiin niin kauan kuin he eivät odota päällekkäystä.

Pankaa siis toimeksi! Koko tarmolla!

Odotamme vastausta!

Teidän *Frey*

Kirjoitettu 1902
ennen maaliskuun 23 päivää
Lähetetty Münchenistä Pariisiin

Julkaistu ensi kerran 1964
V. I. Leninin Teosten 5. painoksen
46. osassa

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

* Ks. V. I. Lenin, Teokset, 6. osa, ss. 11—17. *Toim.*

** Ks. »Kolme korjausta ohjelmaluonnokseen» (Teokset, 6. osa, s. 18). *Toim.*

G. V. PLEHANOVILLE

17. IV 02.

Hyvä G. V.!

Minulla olisi Teille vielä pyyntö. Olkaa hyvä ja kirjoittakaa kirje Quelchille, pyytäkää häntä auttamaan meitä asiassa, jonka vuoksi hänen puoleensa on jo kääntynyt ystäväni (Velika Dm:n kirjoittamin kirjein) ja tänään myös minä: pyytäkää tekemään kaikki mitä hän voi ja mikä on hänen vallassaan, tähdentäkää sen olevan hyvin tärkeää. Hänelle voi kirjoittaa ranskaksikin. Sellainen kirje helpottaisi minua suuresti asioiden järjestelyssä, joka alkaa jo luonnistua ja on vain vietävä päätökseen.

Tässä kaiken varalta hänen osoitteensa: M-r *H. Quelch*.

37 A. Clerkenwell Green.
London E. C.

Kirjoittakaa minulle toistaiseksi Aleksejevin osoitteella, hän asuu kivenheiton päässä. Toivon saavani asuntoasiat viikon kuluttua järjestykseen.

Puristan lujasti kättänne.

Teidän...

P. S. Vel. Dm. on aivan oikeassa: tämä Lontoo vaikuttaa inhottavalta näin ensi näkemältä!

Onko latojanne valmis lähtemään tänne?

Missä Berg ja Vel. Dm. ovat, tiedätekö, milloin edellinen heistä lähtee matkalle?

Lähetin agraarikirjat Teille ja Vel. Dmitr. Oletteko saanut ne?

Lähetetty Lontoosta Genèveen

*Julkaistu ensi kerran 1925
III Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

P. B. AXELRODILLE

18. IV 02.

Hyvä P. B.!

Kirjoitan Teille pari sanaa käyttäen hyväkseni tilaisuutta: B. N — tshille on toimitettava mahdollisimman nopeasti vastikään saadut hänelle osoitetut kirjeet. Ellei hän ole siellä, olkaa hyvä ja lähettäkää ne hänen peräänsä.

Jos Berg on siellä, pyytäkää häntä kirjoittamaan minulle pari sanaa suunnitelmistaan: milloin hän matkustaa ja minne, kuinka moneksi päiväksi. Ja ennen kaikkea: onko hän saanut 2 kirjettäni, jotka lähetin hänelle lauantaina (12.) aamulla kaupunkipostissa?

Järjestelemme asioita: puuhaa on paljon. Kirjoittakaa toistaiseksi Aleksejevin osoitteella — saan viipymättä (Mr. Alexejeff. 14. Frederickstr. 14. Gray's jun. Road. London W. C.). Kirjeeni Kölnistä olette kaiketi saanut?*

Entä miten on artikkelinne laita?

Puristan lujasti kättänne.

Teidän...

(Ensi vaikutelma Lontoosta: inhottavaa. Ja kaikki on aika kallista!)

Lähetetty Lontoosta Zürichiin

*Julkaistu ensi kerran 1925
III Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

P. B. AXELRODILLE

23. IV 02.

Hyvä P. B.! Tässä Teille uusi osoite (pyytäisin kovin, ettette ilmoittaisi sitä kenellekään, liigan jäsenillekään, lukuun ottamatta aivan läheisiä henkilöitä, sellaisia kuin

* Tarkoitetaan »Huomautuksia komission ohjelmaluonnokseen» (Teokset, 6. osa, ss. 45—57). V. I. Lenin kirjoitti osan »Huomautuksista» Kölnissä, jossa hän pysähtyi ollessaan matkalla Münchenistä Lontoon. *Toim.*

L. Gr. tahi B. N.: toiset käyttäkööt edelleenkin Aleksejevin osoitetta ja sivulliset Dietzin. Jos voitte, puhukaa myös keskustellessanne säännöllisesti Münchenistä Lontoon asemesta ja müncheniläisistä lontoolaisten sijasta).

Mr. Jacob Richter (Holford)

30. Holford Square. Pentonville. London W. C.

Berg on luultavasti jo lähtenyt: sain tänään hänen kirjeensä, jossa hän ilmoittaa matkustavansa torstaina. Jos hän on vielä siellä, sanokaa hänelle, että ellei hän tapaa Aleksejevia, niin voi tulla Richterin luo — se on muutaman askeleen päässä.

Jos »entinen ekonomisti» (Teitä miellyttänyt naishenkilö) on siellä, kysykää tai älkää kysykö, vaan pikemminkin tiukatkaa häneltä, *onko* hän *postittanut* kirjeet, jotka hänelle annettiin 11. IV 02 Münchenissä kirjattuina lähetettäväiksi? Jos hän on postittanut, lähettäköön meille heti kuitit. Ellei ole, antakaa hänelle hyvä läksytys, kysykää, missä kirjeet ovat, tai mieluummin käskekää hänen kirjoittaa meille (Aleksejevin osoitteella).

Tänään lähetän myös ristositeenä (kirjaamattomana) jotain perin mielenkiintoista L. Gr. varten: kiinnittäköön aivan erityistä huomiota.

Onko G. V. kirjoittanut lupaamansa pääkirjoituksen »Iskran» 20. numeroon? Jos on, niin onko se lähetetty kirjapainoon? Onko Teiltä lähetetty kirjapainoon mitään muuta? Ellei, niin *miten käy* pääkirjoituksen? Oletteko te kaikki tosiaankin jättäneet kysymyksen avoimeksi? Berg ei kirjoita siitä mitään!?!?

Puristan lujasti kättänne.

Teidän...

Lähetetty Lontoosta Zürichiin

*Julkaistu ensi kerran 1925
III Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

Arvoisa toveril Meillä on vakavia perusteita pelätä, että (konferenssi-) edustajamme on pidätetty kohta konferenssin

jälkeen, ennen kuin hän on ehtinyt luovuttaa toimensa.⁵⁰ Sen vuoksi pyydämme Teitä tiedottamaan meille: 1) ketä muita paitsi meidän edustajamme on valittu valmistelu- (eli järjestely- j.n.e.) komitean jäseneksi? ja 2) miten saamme yhteyden kyseisiin henkilöihin (osoite, avain, tunnus- sana j.n.e.)?

Voisitte kirjoittaa tiedotuksenne salamusteella ja salamerkein, mikäli se on tarpeellista, ja ilmoittaa avaimen henkilökohtaisesti kirjeen tuojalle. Yhteyttä olisi yleensä paras pitää yllä kirjeen tuojan välityksellä, hän voisi erikoistapauksissa sähköttääkin ja jopa ratkaista itse joitakin erittäin kiireellisiä ja pakottavia asioita.

Lähetetty Lontoosta Pariisiin

*Julkaistu ensi kerran 1930
XIII Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

47

VENÄLÄISTEN SOSIALIDEMOKRAATTIEN ULKOMAISELLE LIITOLLE

Liitolle

4. V 02.

Aivan odottamattomien ja ennalta arvaamattomien syiden vuoksi saimme kirjeenne vasta eilen emmekä ole voineet vastata ennemmin. Kokousedustajamme ei ole ilmoittanut meille mitään »sovittua paikkaa». Sen tähden on tarkoituksenmukaisempaa, että Te ryhdytte välittömästi toimenpiteisiin lehtisen toimittamiseksi komiteoille.⁵¹ Joku meikäläisistä on varmaankin pidätetty. Toistaiseksi emme ilmoita lehdessä pidätyksestä Belostokissa. Saadaksemme tiedot nopeammin pyydämme vakuuttavasti ilmoittamaan *tärkeissä* asioissa kaikki pariisilaisen toverin (Leiteisenin) välityksellä ja lähettämään meille (osoitteella: Herrn Philipp Rögner. Cigarrenhandlung. Neue Gasse. 44. Nürnberg) joko pariisilaiselle jätettyjen lausuntojen jäljennöksen tai lyhyen selosteen niistä.

»Iskran» toimituksen puolesta *Frey*

Lähetetty Lontoosta Pariisiin

*Julkaistu ensi kerran 1930
XIII Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

48

**P. N. LEPESHINSKILLE
JA I. I. RADTSHENKOLLE***

Tilastot olen saanut. Parhaat kiitokset. Lähettäkää lisäksi Vladimirin kuvernementin maiden arviointia käsittelevä aineisto, V osa, III vihko, 1901 (Gorohovaja-katu) — ja muutkin osat.

*Kirjoitettu toukokuun 5 pnä 1902
Lähetetty Lontoosta Pskoviin*

*Julkaistu ensi kerran 1928
VIII Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

49

L. I. AXELRODILLE

23. VI 02.

Suuresti kunnioitettu L. I.!

Syväksi mielipahakseni en voi mitenkään täyttää pyyntöänne ja tulla Berniin. Olen perin huonovointinen enkä tiedä, kykenenkö esitelmöimään Pariisissaakaan: en ole ehtinyt valmistautua, miltei täydellinen Arbeitsunfähigkeit**, hermoni ovat aivan pilalla. Jos kävisi päinsä, kieltäytyisin Pariisistakin, mutta olisi hävytöntä puijata heitä.⁵² Ellen nolaa itseäni Pariisissa ja saan sen jälkeen levähtää, yritän (ehkä jo syksyllä) ehdottomasti piipahtaa luoksenne, mutta nyt en totta totisesti voi tulla.

Puristan lujasti kättänne ja kiitän, että annoitte tietää itsestänne.

Teidän *Lenin*

P. S. Vaimoni pyytää tiedustelemaan, onko L. Gr:lle tarkoitettu kirje tullut perille, samoin vaimoni kirje rahoista (jossa hän pyysi vaatimaan rahat takaisin tai siirtämään ne Richterin nimelle)?

Lähetetty Lontoosta Berniin

*Julkaistu ensi kerran 1929
XI Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

* Kirje on lisäys N. K. Krupskajan kirjeeseen. *Toim.*
** — työkyvyttömyys. *Toim.*

G. V. PLEHANOVILLE

12. VII 02.

Hyvä G. V.! Olen saanut artikkelinne*. Paljon kiitoksia muokkauksesta. Lähetin sen juur'ikään Lontooseen. Mitä Bergin artikkeliin tulee, niin V. I:n mielestä se voidaan aivan hyvin julkaista samanaikaisesti, minusta taas sen julkaisemista olisi parasta lykätä. Kysymme Bergiltä.

Kirjoittakaa minulle Lontooseen, sillä en tiedä varmasti, kuinka kauan viivyn täällä. Minimum viikon kuitenkin viivyn ja tässä osoite siltä varalta, että kirjoitatte tänä aikana:

M-me Leguen (pour M. Olinoff)

Loguivy (par Ploubazlanec).

Côtes du Nord.

France.

Miksi Brysselin-matkanne meni myttyyn?⁵³ Eikö konferenssia tulekaan? Olipa miten tahansa, toivottavasti tapaamme Lontoossa. L. Gr. ehdottaa tämän tapaamisen asemesta mielestäni varsin epäonnistunutta suunnitelmaa, jonka mukaan minun ja Bergin pitäisi matkustaa Sveitsiin 10—12 päiväksi (sic!) tapaamaan muutamia Venäjältä tulleita henkilöitä. Mitä kunnollista voitaisiin tehdä 10—12 päivässä? Pitäähän venäjänmaalaisiin välttämättä tutustua perusteellisesti ja jokaiseen erikseen, ja meillä on keskenämmekin paljon puhuttavaa. Pitkäksi aikaa emme kuitenkaan voi lähteä Sveitsiin (heittää kaikkea oman onnensa nojaan). Ja vihdoin, Venäjältä tulleiden on perehdyttävä täydellisesti (tai osittaisesti) Venäjän-kirjeenvaihtoomme (mikäli kyseiset venäläiset ovat iskralaisia), ja se on mahdollista vain Lontoossa. Elleivät he perehdy siihen, tapaaminen on hyödytön ja milteipä tarpeeton. Näiden syiden vuoksi kannatan ehdottomasti tapaamista Lontoossa.

Puristan lujasti kättänne. Teidän...

P. S. Nyt ei nähdäkseni ole mitään syytä yhdistyä »liitolaisten» kanssa: he käyttäytyvät julkeasti ja ovat loukanneet törkeästi Bergiä Pariisissa.⁵⁴ Mahdollisesti hän lähet-

* Tarkoitetaan artikkella »Arvostelijamme arvostelua», joka julkaistiin myöhemmin »Zarja» aikakausjulkaisun 4. numerossa. *Tolm.*

tää Teille kirjeeni, jossa perustelin seikkaperäisesti, miksi heidän suhteensa pitää olla ankaria ja hyvin varovaisia. Venäjällä asiamme ovat nyt voimakkaassa nousussa, mutta »liittolaiset» uhkaavat heretä itsenäisiksi! Luoja varjeltoon...

»Zarja» on yhä vain jäätymäpisteessä. Dietz naureskelee, että sallimus on kääntänyt selkensä sille!

Lähetetty Loguivysta (Ranskan pohjoisrannikko) Genèveen

*Julkaistu ensi kerran 1925
IV Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

51

V. G. SHKLJAREVITSHILLE

29. VII 02.

Ilmoituksenne »perinnöstä» olemme saaneet.⁵⁵ Meistäkin moni seikka tässä jutussa tuntuu »kummalliselta ja käsittämättömältä», varsinkin se, että asianajajan hankkiminen jätetään Fjoklan* huoleksi. Miten Fjokla sen voisi tehdä? Miksei perinnönsaaja itse tee sitä? Yrittää tietysti voi, sillä rohkea rokan syö, mutta täytyy sentään harkita kunnollisesti. Muussa tapauksessa saatamme vain naurattaa ihmisiä saippuakuplaa tavoittelemalla. Tiedustelkaa siis asiaa kaikin mahdollisin keinoin ja ilmoittakaa, miten voimme »saada käsiimme perijän». Olisiko hänet lähetettävä ulkomaille? Luonnehtikaa hänet *tarkasti*. Edelleen, miksi »Teidän» perinnönsaajanne ei ole kääntynyt niiden asianajajien puoleen, jotka ovat ajaneet muiden osaperillisten asiaa? (Rahaa emme tietenkään voi kuluttaa tähän juttuun.)

Olisi hyvin tärkeää järjestää meille kunnollinen ja *välitön yhteys Etelän työväenjärjestöön*⁵⁶. Pitäkää huoli tästä ja kirjoittakaa meille tarkemmin tuosta järjestöstä**.

Lähetetty Lontoosta Koreziin

*Julkaistu ensi kerran 1930
XIII Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

* Fjokla — »Iskran» toimituksen salanimi. *Toim.*

** Tämä kappale on käsikirjoituksessa pyyhitty yli. *Toim.*

KARTAVTSEVILLE*

4/VIII.

1) Teiltä on tullut vielä 2 kirjettä emmekä ole saaneet mitään selvää. Kirjoitatte liian laimealla liuoksella. Kokeilkaa joka kerta ennen kuin kirjoitatte. Harmittaa hirveästi, kun saa kirjeen eikä pysty lukemaan sitä.

2) Oletteko saanut kirjeemme, jossa pyysimme Teitä lähettämään tänne kolmisensataa ruplaa meidän rahoistamme?

3) Mitä vankilasta kuuluu?

4) Illg'in osoite. Kirjoitatte väärin, p.o.:**

5) Tiedottakaa, mitä komiteassanne tehdään. Berliiniin on kuulemma saapunut joku »Leonti» (Potjomkin)***. Hän on muka sanonut berliiniläiselle toverillemme, että a) Kijevin komitea riistää »vanhuksilta» kaikki valtuudet, b) että häntä kuohuttaa »Iskran» kirje ja hän tulee vastustamaan »Iskran» tunnustamista puolueen äänenkannattajaksi, c) että komitea on valtuuttanut hänet ottamaan yhteyden »Zhizniin», josta kijeviläisten ennustuksen mukaan pitäisi tulla puolueen äänenkannattaja, d) ettei komitea pysty pitämään puoliaan sosialistivallankumouksellisia vastaan, ettei se rohkene vastustaa terroria ja aikoo ainoastaan vastustaa sellaisen kirjallisuuden kuin »Kukamillä elää» y.m. levittämistä. Tässä taitaa olla jotakin vinossa, ja olemme pyytäneet sanomaan Leontille, että hän kirjoittaisi meille ja selittäisi seikkaperäisesti, mistä on kysymys. Hän ei ole kuitenkaan kirjoittanut. Selittäkää, mistä on kysymys.

Kehotamme hartaasti ja vakuuttavasti ottamaan kaikissa vähänkään tärkeissä asioissa yhteyden *välittömästi* meihin, sillä *Berliinin y. m.* kautta lähetetyt tiedotukset ovat aina hirveän sekavia. Arvelemme, että tässäkin on jotain sekaisin. Jos tehtävä annetaan jonkun ulkomaille matkustavan huoleksi, pitää ehdottomasti vaatia, ettei hän rajoituisi tapaamaan jotakuta liigan jäsenistä, vaan joko kävisi *ehdottomasti* henkilökohtaisesti toimituksessa tai kirjoittaisi *omakätisesti* (t.s. kirjoittaisi itse eikä valtuuttaisi ketään liigan jäsenistä kirjoittamaan) kirjeen (kirjattujen kirjeiden lähettäminen ulkomailta Dietzin y.m. osoitteella on *aivan* vaaratonta). Mainitut toimenpiteet ovat välttämättömiä, koska liigan jäsenet ja jopa sen johdon jäsenet ovat hajallaan eri puolilla Eurooppaa ja monet Venäjän-yhteyksiin liittyvät asiat ovat heille tuntemattomia.****

* Ei ole saatu selville, kuka kätkeytyy salanimen taakse. *Toim.*

** Käsikirjoituksessa ei ole osoitetta. *Toim.*

*** Ei ole saatu selville, kenestä on puhe. *Toim.*

**** Lisäys N. K. Krupskajan kirjeeseen. *Toim.*

Emme vieläkään ole saaneet Teiltä kohtauspaikan osoitetta. Varmaan lähetitte sen yhdessä niistä selvittämättä jääneistä kirjeistä, mutta emme voi auttaa asialla mitenkään. Odotamme vastausta.

Järjestäkää meille yhteys Vakariin.

Kirjoitettu elokuun 4 pnä 1902

Lähetetty Lontoosta Kijeviin

Julkaistu ensi kerran 1928

VIII Lenin-kokoelmassa

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

53

I. I. RADTSHENKOLLE

6) Pelkäämme kauheasti Arkadin puolesta, varjelkoon itseään ja älköön säälikö rahaa, jättäköön mieluummin lähettämättä Fjoklalle.

6. kohtaan. Arkadin pitäisi ehdottomasti poistua Pietarista, koska on päästy hänen jäljilleen. Hän voi nyt matkustaa, koska tapaamme Koljaa⁶⁷ täällä. Arkadi muistakoon, että hän on meillä nyt miltei ainoa ja hänen on varjeltava itseään *hinnalla millä hyvänsä*.*

Kirjoitettu elokuun 7 pnä 1902

Lähetetty Lontoosta Pietariin

Julkaistu ensi kerran 1928

VIII Lenin-kokoelmassa

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

54

G. V. PLEHANOVILLE

8. VIII 02.

Hyvä G. V.! Eilen saapui luoksemme toveri**, jota olemme odottaneet ja jonka tuntee Teille rahat tuonut vanha ystävä⁶⁸. Olkaa siis hyvä ja ennen kaikkea sanokaa tuolle vanhalle ystäväälle, että hän matkustaisi: häntä tarvitaan yhteisissä neuvotteluissa, eilen saapunut toveri taas viipyy täällä vain $1\frac{1}{2}$ —2 viikkoa.

Edelleen, eilen saapuneen ja Teidän tapaamistilaisuudesta. Hän itsekin haluaa tavata Teitä, ja asian kannalta se on tietysti varsin hyödyllistä. Kysymys on vain siitä, pitäisikö

* Lisäys N. K. Krupskajan kirjeeseen. *Toim.*

** Tarkoitetaan V. P. Krasnuhaa. *Toim.*

Teidän tulla tänne aikaisemmin tavataksenne hänet ehdottomasti täällä vai pitäisikö Teidän päinvastoin odottaa häntä Genèvessä, *jonne hän matkustaa täältä*. Eilen, tietämättä vielä Teidänkin tulevan pian tänne, hän pyysi jo minulta kirjettä Teille.

Ottakaa varteen vielä seuraava seikka: Sveitsissä (kaiketi Montreuxissa) ovat nyt koolla miltei kaikki rabotshejedelolaiset (Martynov, Akimov, Olhin, sinne matkustaa Kritshevski *y.m.*), ja vieraamme lähtee *tapaamaan heitä*. Ensi vaikutelma on se, että vieraamme on iskralainen, ja sellaiseksi venäläiset ystävätkin hänet luonnehtivat. Mutta... kuitenkin. Kunhan liiton jäsenet (rabotshejedelolaiset) eivät valehtelisi hänelle jotain. Onko suotavaa, että hän käy *viimeksi* heidän luonaan eikä mahdollisesti pystykään torjumaan jotain uutta kulkupuhetta j.n.e.? Sen vuoksi arvelemekin, että on kenties parasta, jos hän tutustuu Teihin Genèvessä ja tapaatte toisianne useammin kuin kerran. Siten voisitte ehkä keskustella hänen kanssaan sekä silloin, kun hän kohtaa liiton jäseniä, että noiden kohtaamisten jälkeen. Ehkäpä jokin uusi kulkupuhe saataisiin siten tyrehtymään heti alkuunsa j.n.e.

Harkitkaa (yhdessä vanhan ystävän kanssa) tätä näkökohdtaa, *päättäkää*, missä haluatte tavata e.m. henkilön ja vastatkaa nopeammin. Ettette vain sivuuttaisi toisianne matkalla, se olisi kaikkein pahinta.

Jos päätätte tavata hänet siellä (vanha ystävä matkustakoon joka tapauksessa tänne), kirjoitamme Teille vielä seikkaperäisen kirjeen ja ilmoitamme siinä kaikki saapunutta koskevat tiedot.

Onko kirjeosoitteenne täysin vaaraton? Oletteko varma, että kirjeitänne ei voida lukea?

Puristan lujasti kättänne. Teidän *Lenin*

Lähetetty Lontoosta Genèveen

*Julkaistu ensi kerran 1925
IV Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

I. I. RADTSHENKOLLE

12. VIII 02.

Saimme juuri 25. VII päivätyn kirjeenne ja luimme sen yhdessä kansalaisen kanssa. Ihmettelemme, miksi Te, Organi-

saatiokomission⁵⁹ jäsen, ette toteuta aikaisempaa aikomustanne ja kooptoi uusia jäseniä Manjan* ulkopuolella olevien työläisten keskuudesta. Kansalainen arvelee sen olevan ainoa keino, jolla Manja voidaan kokonaan muuttaa toisenlaiseksi, ja se on suoritettava mahdollisimman nopeasti.

Teidän on suojeltava Arkadia: olette meille vastuussa hänestä ja panemme Teidät syytteeseen, ellette häää häntä pois Pietarista ennen kuin hänet pidätetään. Älköön viehtykö elävään työhön ja muistakoon, että santarmitkin ovat elossa. Tarvitsisimme kovasti miestä etelässä (Harkovissa tai Kijevissä!). Eikö Arkadia voitaisi lähettää sinne?

Lähetetty Lontoosta Pietariin

*Julkaistu ensi kerran 1928
VIII Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

56

G. D. LEITEISENILLE

Hyvä Leiteisen! J.** jätti minulle päätöslauselmanne, jotta neuvottelisimme sanamuodosta. »Salainen tiedonanto» tyydytti minua täydellisesti, mutta päätöksen tulisi mielestäni olla painokkaampi, tinkimättömämpi. Kehottaisin m.m.:

liittämään 3. §:n 4. §:ään, koska 3. § on sinänsä vaillinainen eikä sano mitään.

Lisäämään §:ään 1: »käsiteltyään huolellisesti kaikki Gurovitshin persoonallisuutta kuvaavat tiedot komissio on päättänyt vakaumukseen, että moraalisten ominaisuuksiensa puolesta Gurovitsh ei muistuta lainkaan vilpittöntä ja rehellistä vallankumousmiestä.»

§:ään 2. »Gurovitsh ei siis ole puhunut totta tai hänen on täytynyt salata monta toimeentulolähteitään koskevaa seikkaa.»

§ 3. Ks. edellä (ja § 4).

§ 5. Komissio on sitä mieltä, että vaikka jossakin yhdessä näistä tapauksista voitaisiinkin olettaa santarmien saaneen tietoonsa asiat jotenkin muuten, sattumalta ja tuntemattomalla tavalla, niin kaikkien näiden tapausten rinnastaminen keskenään tekee moisen oletuksen kerrassaan mahdotto-

*Manja— Pietarin työväenjärjestön salanimi. * Toim.

** Ei ole saatu selville, kuka kätkeytyy salanimen taakse. Toim.

maksi eikä jätä sijaa epäilykselle Gurovitshin petturuuden suhteen.

Vaihtamaan 6. ja 5. §§:n paikkaa.

§ 7. Lisäämään »yksimielisesti ja päättäväisesti». Tekemään lisäyksen: »Komissio katsoo, että tämän käsityksen vahvistavat täysin oikeaksi monet sen tietoon saadetut yksityisseikat, joita ei toiminnan salassapitoa ajatellen voida saattaa julkisuuteen. Muutamia näistä seikoista komissio kuitenkin ilmoittaa vallankumouksellisille järjestöille osoittamassaan salaisessa kiertokirjeessä.»

»Ottaen huomioon» olisi siirrettävä johdannosta päätösosan kohtien yhteyteen, sillä monet kohdat ovat muista irrallaan ja sinänsä melko köykäisiä.

Kaiken edellä sanotun huomioon ottaen komissio katsoo, ettei selvästi määriteltyjen todisteaiheiden ja epäämättömien todistusten puuttuminen, mihin syytetty Gurovitsh vetoaa, voi millään muotoa puhdistaa häntä. Sellaista rikosta kuin salainen palvelus valtiollisessa poliisissa ei yleensä voida, aivan yksityisiä tapauksia lukuun ottamatta, näyttää toteen täysin määriteltyjen todisteaiheiden ja niin konkreettisten tosiasioiden perusteella, että kuka hyvänsä syrjäinen voisi ne tarkastaa. Käsiteltyään kaikki todisteaiheet kokonaisuutena ja tutkittuaan huolellisesti lukuisat vallankumousmiesten lausunnot komissio on tullut siihen varmaan vakaukukseen, että (mahdollisimman tarkasti) Mihail Ivanovitsh Gurovitsh (mahdollisimman tarkasti titteli* etc.) *on ollut ohranan asiamies* ja toiminut Pietarin vallankumouksellisissa järjestöissä *provokaattorina*.

Komissio kehottaa sen vuoksi kaikkia rehellisiä Venäjän kansalaisia boikotoimaan Gurovitshia mitä ankarimmin ja vainoamaan häntä alinomaa petturina ja urkkijana.

Tässä Teille lausuntoni, hyvä L. Pyydän muistamaan, ettei minulla ollut aikaa miettiä perusteellisesti sanamuotoa (sillä J. vaatii minulta viipymättä käsikirjoitusta) ja että minä vain hahmottelin, missä hengessä toivoisin sitä korjailtavan. On pyrittävä saamaan aikaan mahdollisimman voimakas vaikutelma** : siinä tapauksessa kannattaisiin tuomion julkaisemista erikoisena lehtisenä varustaen sen valokuvalla

* Tähän sietäisi lisätä: ikä, tuntomerkit y.m. ja esittää toivomus valokuvan julkaisemisesta.

** Tuomioistuimen päätöksenä tuomion tulee olla erittäin seikkaperäinen eikä suinkaan pidä pelätä toistoja

ja »Iskran» esipuheella, jossa selitetään, että pitää taistella järjestelmällisesti provokaattoreita ja urkkijoita vastaan, perustaa joukkueita, joiden tehtävänä on paljastaa, seurata, jahdata heitä j.n.e.

Jos »borbalainen»* alkaa kiemurrella, koettakaa saada hänet merkityttämään pöytäkirjaan eriävä mielipiteensä t.m.s., jotta hännänheilutuksesta jäisi jälki.

Puristan lujasti kättänne. Teidän *Lenin*

*Kirjoitettu 1902 lokakuussa,
ennen 5 päivää
Lähetetty Lontoosta Pariisiin*

*Julkaistu ensi kerran 1964
V. I. Leninin Teosten
5. painoksen 46. osassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

57

L. I. AXELRODILLE

Tiistaina. Genève.

Suuresti kunnioitettu L. I.!

Esitelmätilaisuus olisi mielestäni pidettävä *lauantaina*. Eilen esitelmöin Lausannessa, tänään täällä ja ylihuomenna täällä aiotaan keskustella siitä.⁶⁰ *Olkaa hyvää* ja yrittäkää tehdä kaikki mitä tarvitaan, jotta tilaisuus järjestettäisiin *viimeistään* lauantaina, ensin ajattelin esitelmöidä perjantaina, mutta on kuulemma parempi lauantaina. Minun kannaltani on äärimmäisen tärkeää suoriutua mahdollisimman pian ja, mikäli keskustelua tarvitaan, järjestäisin sen sunnuntaina, en myöhemmin. Sitten on käytävä vielä Zürichissä ja esitelmöitävä siellä.

Aion matkustaa perjantaina klo 12.45 ja saapua sinne viidettä käydessä. Tulen asemalta teille. Pyydän vastamaan viipymättä, onko esitelmä todella määrätty lauantaiksi.

Puristan lujasti kättänne. Teidän *Frey*

*Kirjoitettu marraskuun 11 pnä 1902
Lähetetty Lontoosta Berniin*

*Julkaistu ensi kerran 1929
XI Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

* Ei ole saatu selville, kenestä on puhe. *Toim.*

58

L. I. AXELRODILLE

28. XI 02.

Suuresti kunnioitettu L. I.!

Kiitoksia kirjeestänne ja rahoista, saimme ne tänään.

»Krasnoje Znamjan»⁶¹ olen saanut, mutta en ole vielä lukenut.

Matkan jälkeen tunsin olevani melko väsynyt, nyt alan jo »tointua», vaikka huomenna täytyy toistaa esitelmä vielä täällä.

Ikävystyttää! En vielä tiedä, ryhdyinkö kirjoittamaan kirjasta eserriä vastaan.

Puristan lujasti kättänne. Teidän *Lenin**Lähetetty Lontoosta Berniin**Julkaistu ensi kerran 1929
XI Lenin-kokoelmassa**Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan*

59

FITILLE*

16/XII.

15/XI päivätty kirjeenne on tullut perille.

I. Sitä kirjoitettaessa on käytetty meille outoa avainta, olemme silti selvittäneet kaiken osoitteita lukuun ottamatta. (Älkää kääntäkö salakielelle muuten kuin kokonaisin lausein, muussa tapauksessa avain on hyvin helposti arvattavissa.) Toistakaa osoitteet...

III. On ehdottomasti mentävä komiteaan, mentävä ja agitoitava sisältä käsin yleisvenäläiseen järjestöön yhtymisen välttämättömyyttä. Samaan aikaan on vaikutettava samansuuntaisesti myös Etelän liittoon. On epänormaalia, että samassa kaupungissa on kaksi järjestöä⁶², ja pitää saada ne loppujen lopuksi yhdistymään ja perustamaan iskralainen komitea; tiedätte luonnollisesti itse paremmin, kuinka se on tehtävä.

(Tietysti tulee yhdistyä vain siinä tapauksessa, että voittomme on taattu. Päinvastaisessa tapauksessa on parasta odottaa, säilyttää toinen järjestö »Iskran» kannalla ja hajottaa toista sisältä käsin.**)

* Ei ole saatu selville, kuka kätkeytyy salanimen taakse. *Toim.*** Lisäys N. K. Krupskajan kirjeeseen. Koko III kohta on myöhemmin pyyhitty yli. *Toim.*

IV. Organisaatiokomiteasta.

V. Meille on tiedotettu, että jokin »Iskran» lähetyksistä on kaapattu Odessassa. Mistä on kysymys?

*Kirjoitettu joulukuun 16 pnä 1902
Lähetetty Lontoosta Odessaan*

*Julkaistu ensi kerran 1930
XIII Lenin-rokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

60

L. I. AXELRODILLE

18. XII 02.

Suuresti kunnioitettu L. I.!

Sain juuri kirjeenne ja kiiruhdan vastaamaan onnitellakseni niin suuren löydön kuin Stavskin johdosta. Donin Rostovista saamissamme kirjeissä on mainittu hänen nimensä, mutta olen pyyhkinyt sen yli peläten saattavani miehen huonoon huutoon.* Oheistan »Iskran» 29. numeron Teitä ja *häntä varten* näyttääkseni hänelle pikemmin, kuinka olemme valaisseet tapahtumia. Panen mukaan myös hänelle tarkoitetun kirjeen, jossa pyydän kirjoittamaan kirjasen Rostovin tapahtumista.

Edelleen »latoja Mishasta». En tunne tuota salanimeä, mutta hänen mainitsemansa Vas. Andr. Shelgunovin tunnen ja olen työskennellyt hänen kanssaan. Olkaa hyvä ja sanokaa sen vuoksi »Mishalle» terveisiä minulta henkilökohtaisesti, kun kerran Shelgunov on puhunut hänelle minusta, sekä pyytäkää häntä kirjoittamaan meille yksityiskohtaisesti kaikesta, t.s. sekä asioista että itsestään, *mikä* hän on miehiään ja mitä suunnitelmia hänellä on nykyään, kuinka pitkäksi aikaa hän on tullut ulkomaille j.n.e. Teidän täytyy nyt todella työskennellä hiukan noiden henkilöiden parissa: on erittäin tärkeää saada heidät täydellisesti puolellemme. Ellei Teillä ole mitään mahdollisuutta kuluttaa nyt aikaanne siihen, lähettäkää heidät Zürichiin tai Genèveen meikäläisten luo. Ehkä meidän onnistuu piakkoin lähettää täältä avuksenne nuori, varsin tarmokas ja pystyvä toveri (salanimi: »Pero»).

* Ks. V. I. Lenin, »Uusia tapahtumia ja vanhoja kysymyksiä» (Teokset, 6. osa, ss. 261—267). *Toim.*

Niin, »Misha» on väärässä Odessan suhteen: olemme saaneet sieltä kirjeitä »toimintakentältä». Siellä on VEL (Sosi lidemokraattien Vallankumouksellinen Etelän Liitto) ja komitea. Jälkimmäinen on »borbalainen», iskralaisvastainen. Ensiksi mainittu on lähempänä »Iskraa», mutta se ei ole vielä *aivan* »meikäläinen». Odessan komitea on julkaissut »Rabotsheje Slovon» (sanomalehti) 3. numeron. VEL julkaisee lentolehtisiä. Mihin »ryhmään» »Misha» kuului? VEL:n, Odessan komitean vai johonkin muuhun ryhmään?

Vaimoni huolehtii Pietaria ja Moskovaa koskevista asioista, s.o. kirjoittaa asianomaisille henkilöille.

Puristan kättänne. Teidän *Lenin*

Läheletty Lontoosta Berniin

*Julkaistu ensi kerran 1929
XI Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsitökirjoituksen mukaan

G. V. PLEHANOVILLE

19. XII 02.

Hyvä G. V.! Sain kirjeenne ja kiiruhdan vastaamaan. Kirjasenne on siis tekeillä. Se ilahduttaa minua suuresti. Olisi oikein hyvä julkaista »Iskrassa» alakertana muutamia sen lukuja, m.m. myös mainitsemanne. Odotan sitä *seuraavalla viikolla*: muuten se ei ehdi 30. numeroon. Olisi toivottavaa, että se ehtisi, jotta hyökkäys eseriä vastaan jatkuisi keskeytyksettömästi.

Ettekö aiokaan vastata Tarasoville (eripainos 3. numeros- ta)? Pyydän, älkää luopuko aikomuksestanne. Hänelle on annettava hyvä opetus.

Vastatkaa parilla sanalla, kirjoitteletteko, mitä ja milloin aiotte lopettaa: että tietäisin, mitä tulee numeroon.

En osaa sanoa, onko Brysselin-matka tarpeen, sillä en tiedä, mitä konferenssissa⁶³ käsitellään. Rahaa on nyt (Amerikka lähetti 5 000 frs), matkan voi siis tehdä, mikäli se on tarpeen. Ginsburg voidaan mielestäni lähettää Teidän sijastanne *vain poikkeustapauksessa, yhden kerran*, mutta ei millään muotoa vakinaisesti, koska on varsin mahdollista, että sielläkin joudutaan ottamaan ratkaisevia askelia.

Jos päätätte matkustaa, kirjoittakaa tai sähköttäkää rahoista.

Levinson uhkaa sanoa itsensä irti, koska Lalajants on nimitetty kirjapainon johtajaksi ja hän on riidoissa tämän kanssa. Kirjoitin Lalajantsille ja pyysin »järjestämään» asian. Auttakaa Tekin Levinsonin tyynnyttämisessä ja kehottakaa Lalajantsia kohtelemaan häntä »hienovaraisesti».

Lähetän ladottavaksi (Lalajantsille) Kautskyn käännöksen alkuosan ja yleistajuisen kirjasen sotilaselämästä, silmäilkää sitä vaikkapa korrektuurivaiheessa.

Pietarissa meiltä on viety työläisiä ja samoin intellektuelleja. Niinpä ekonomistit siis saivat yllytetyksi osan työläisistä kapinoimaan. Inde* Nadezhdinin riemu. Mutta hänet pitäisi ruotia demagogian vuoksi. Senkin lurjus!

Lepeshinski on linnoituksessa, hänet on siirretty sinne »siihen saakka, kunnes haluaa kuulusteltavaksi». Uhkaavat häntä appellaatio-oikeudella (s.o. pakkotyötuomiolla). Häneltä on tavattu Organisaatiokomiteaa⁶⁴ koskeva kirje.

Stavski, rostovilainen työväenpuhujana, on parastaikaa Bernissä. L. I. on ottanut häneen yhteyden: hän on iskralaisia. Pitäisi saada hänet läheisemmin mukaan työhön.

Tomskilaiset ovat ottaneet uuden painoksen ohjelmaluonnoksestamme ja varustaneet sen »Iskraa»—»Zarjaa» ja kaikkea sen toimintaa ylistävällä esipuheella.

Piakkoin saamme uusia viestejä Organisaatiokomitean toimienpiteistä.

Puristan lujasti kättänne. Teidän *Lenin*

Kuljetus on rempallaan, ihan rempallaan! Aivan on hätä kädessä!!

Lähetetty Lontoosta Gendèveen

*Julkaistu ensi kerran 1925
IV Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

G. V. PLEHANOVILLE

25. XII 02.

Hyvä G. V.! Sain juur'ikään Teidän ja A. N:n kirjeen (en käsitä, miten toivatkin sen pyhinä!). Kysymyksessä tai-

* — Siitä. *Toim.*

tavat olla pikasiirrot, kuten shakinpelaajat sanovat. Näissä oloissa on tietenkin yritettävä saada Bontsh puolellemme, ja kaikki todennäköisesti hyväksyvät päätöksenne (mennä Bontsh-Brujevitshin luo ja »kutsua» liigaan).

Kysymys on vain siitä, miten on meneteltävä edelleen. Mikäli neuvottelunne Bontsh-Brujevitshin kanssa onnistuvat (tai ovat onnistuneet), minun nähdäkseni on ennen kaikkea (samalla kun ilmoitatte asettavanne hänet liigan jäsenehdokkaaksi ja uskovanne lujasti menestykseen) vaadittava, että hänkin *noudattaa muodollisuuksia*. Toisin sanoen, hänen tulee ilmoittaa virallisesti ja kuuluvasti »Zhiznissä» *tapahtuneesta kahtiajaosta* ja siitä, että *hän* haluaa siirtyä »Iskraan».

Ellei Bontsh-Brujevitsh sitä tee, *emme* luullakseni *voi* ehdottaa häntä *muodollisesti* liigalle, koska hän ei ole vielä eronnut muodollisesti »Zhiznistä» ja olisi sopimatonta hyväksyä vieraaseen järjestöön kuuluvaa henkilöä. Ja lisäksi, jos Bontsh-Brujevitsh vasta *sotii* Possen kanssa, jos hän vasta *»jakaa pesää»* tämän kanssa meidän etujamme ajaen, niin ei voida vielä sanoa varmasti, miten pesänjako päättyy!! *Sitä ei pidä unohtaa*. Koska »Bontsh lähentyy meitä hyvin päättäväisesti», kuten A. N. kirjoittaa, vaatimuksenne ei aiheuta hänelle mitään vaikeuksia, hän myöntää itsekkin, että me, *liiga*, voimme äänestää hänestä vasta sitten, kun hän on eronnut muodollisesti »Zhiznistä» ja sanonut sanansa. Jos »Zhiznin» kahtiajako on *lopullisesti* ratkaistu ja *ehdottoman* väistämätön asia, niin Bontshin kannalta on suorastaan edullista ja hänen suoranainen velvollisuutensa on ilmoittaa siitä *pikemmin* julkisesti, vaikkapa kirjeellä »Iskraan».* Julkaisemme kirjeen viipymättä 30. numerossa, varoitamme vastustajia ja »sidomme Bontshin kädet» (ja samalla omamme, koska kirje on julkaistu**). Se olisi totta totisesti parasta ja turvallisinta, muuten mene ja tiedä, miten siinä käy...

Mielipiteeni on siis tämä: minäkin katson tarpeelliseksi myöntää Bontshille »kaikenlaista ennakkoa» (josta A. N. kirjoittaa ja jota Te myönnätte), mutta ellei hän, Bontsh, tee mitä muodollisuus vaatii ja niin kauan kuin hän jättää

* Jotain siihen tapaan, että »Zhiznissä» on tapahtunut kahtiajako *siltä ja siltä syystä* ja että minä ja kumpp. *eroamme ja tahtoissimme* työskennellä »Iskran» ja »Zarjan» hyväksi, koska olemme samalla kannalla tai lähinnä...

** Kirjettä ei julkaistu »Iskrassa». *Toim.*

sen tekemättä, pitää rajoittua tähän ennakkoon, joka ei vielä sido muodollisesti liigaa, eikä mennä pitemmälle.

Mitä vastaisuuteen tulee, niin siellä ei tule olemaan enää mitään vaikeuksia. Kun Bontsh-Brujevitsh ilmoituksen jätettyään eroaa »Zhiznistä» ja hänen kuljetusryhmänsä yhtyy ilmoitukseen, ryhmän on helppo saada johdoltamme kirjallisuutta ja aloittaa kuljetus. Mikäli on hyväksyttävä tämä kuljetusryhmäkin (kuten Te, G. V., oletatte), niin siinä tapauksessa otamme kaikesta selvää jo Bontshilta ja harmitsemme, kenet hyväksymme ja miten.

[G. V., Te kirjoitatte: »odotamme ohjeita neuvottelujen käymisestä kuljetusryhmän kanssa.» Tehköön kuljetusryhmä kuitenkin ensin *seikkaperäisesti selkoa kaikesta*, sillä kuka voi sanoa, ketä siihen kuuluu.]

G. V., ette ole vastannut mitään, kirjoitatteko »Iskraan» alakerran ja artikkelin Tarasovista.

Puristan kättänne. Teidän *Lenin*

P. S. Olkaa hyvä ja lähettäkää tai antakaa tämä kirje myös A. N:n luettavaksi.

Lähetetty Lontoosta Genèveen

Julkaistu ensi kerran 1930
XIII Lenin-kokoelmassa

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

63

A. N. POTRESOVILLE

26. XII 02.

Lähetän 29. numeron ja »Päivänpolttavan kysymyksen»*. Kahta muuta kirjasta *emme ole vielä löytäneet*: tšekäläinen »kirjasto» on *ylen surkeassa tilassa*, ja kommuunissa sijaiten yhtä epäjärjestyksessä kuin luolakin⁶⁵.

»Zhiznistä» kirjoitin eilen G. V:lle ja pyysin antamaan Teille.**

Tutustukaa Saniniin (G. V:n tai Lalajantsin välityksellä).

* Artikkelell »Päivänpolttava kysymys» oli A. I. Bogdanovitshin kirjoittama. *Toim.*

** Ks. edellistä kirjettä. *Toim.*

Hän on eräänlainen ihmisvihaaja, jäänyt kaikesta jälkeen, mutta voisi luultavasti kirjoittaa. Olisi varsin hyödyllistä vaikuttaa häneen, saada hänet kiinnostumaan ja tulemaan mukaan. Nykyään hän kääntää meitä varten Kautskya («Die sociale Revolution»*).

Puristan kättänne...

Lähetän vielä käsikirjoituksen: »Sivu nuoren vallankumousmiehen elämänkirjasta». Olkaa hyvä ja itse palauttakaa se takaisin (vain näytettyänne G. V:lle, ettei se joutuisi kadoksiin) sekä ilmoittakaa mielipiteenne ja sananne tästä kirjoituksesta.

Lähetetty Lontoosta Genèveen

*Julkaistu ensi kerran 1925
IV Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

64

»ISKRAN» VENÄJÄN-JÄRJESTÖN⁶⁶ TOIMIKUNNALLE

Tärkeimpänä tehtävänä on nyt lujittaa OK:ta**, ryhtyä taisteluun kaikkia toista mieltä olevia vastaan tämän OK:n tunnustamisen pohjalta ja sitten valmistella edustajakokousta mahdollisimman pikaisesti. Olkaa hyvä ja tehkää kaikkenne sen hyväksi, että kaikki käsittäisivät oikein tämän tehtävän ja että se suoritettaisiin tarmokkaasti. Brutuksen olisi jo aika astua lavalle! On tiedotettava nopeammin OK:sta.***

Kirjoitettu joulukuun 28 pnä 1902

Lähetetty Lontoosta Samaraan

*Julkaistu ensi kerran 1928
VIII Lenin-kokoelmassa*

Julkaistaan käsikirjoituksen mukaan

* — »Yhteiskunnallinen vallankumous». *Toim.*

** Ks. tämän ja muiden lyhenteiden selityksiä kirjan lopusta, s. 726 *Toim.*

*** Kirje on lisäys N. K. Krupskajan kirjeeseen. *Toim.*